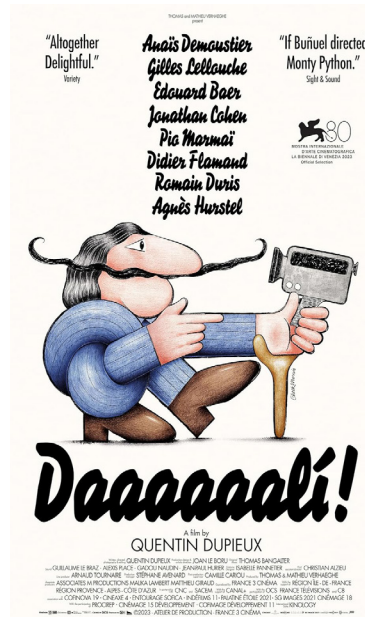

Estampes surreaaaaalis- tes del geni

Si analitzem el panorama actual del cinema europeu, es fa difícil pensar en un autor més idoni que Quentin Dupieux per dirigir una pel·lícula sobre la figura de Salvador Dalí. Director prolífic, inclassificable, imaginatiu, Dupieux és un dels perfils més singulars del panorama cinematogràfic actual. I de fet, *Daaaaaali!* no és la seva darrera pel·lícula perquè enguany va inaugurar el Festival de Cannes amb *Le deuxième acte*, que arribarà als propers mesos als cinemes. El tarannà esbojarrat de Dupieux, les seves pel·lícules farcides d'humor absurd, situacions rocambolesques i diàlegs enginyosos són arguments de prou pes com per donar crèdit a la seva visió de Dalí.

El primer que sobta del treball de Dupieux és que s'hagi hagut de fer amb capital 100% francès, que cap productora catalana s'hagi involucrat en un projecte sobre un dels grans genis creatius del país. De fet, la mateixa figura de Dalí no ha estat tractada mai pel cinema de la manera que segurament hauria merescut. I es fa difícil entendre'n el perquè. O bé les pel·lícules ho han tractat de manera molt col·lateral -l'exemple recent més clar és *Tot esperant Dalí* de David Pujol, estrenada l'any passat- o bé quan ho han fet explícitament no sempre han sabut aprofundir realment en la figura de l'artista. Un exemple recent n'és *Daliland* de Mary Harron, un film inèdit encara a casa nostra -en el que Dalí és interpretat ni més ni menys que per Ben Kingsley- que es centra en l'etapa de Dalí als Estats Units dels anys 70, però que no és capaç de transcendir-ne la capa més anecdòtica i superficial.

En aquest context, el que ha fet Quentin Dupieux pren encara més valor. La seva és una aproximació molt lliure, també un punt caòtica i desordenada, a la figura de l'artista. No hi ha cap voluntat de fer un biopic, de rodar un film canònicament cronològic de la vida de Dalí ni res per l'estil. El que hi ha són una mena d'apunts al natural, unes estampes puntuals, però molt simbòliques de moments desordenats que il·lustren les diverses facetes de l'artista. Aquesta intenció queda perfectament explicitada en el fet que Dalí és interpretat a la pel·lícula per cinc actors -de manera principal, i algun altre d'esporàdic que també apareix-, deixant clara la intenció del director de mostrar-nos un personatge camaleònic, volcànic, en certa forma presoner de sí mateix i del seu ego desfermat. La successió d'estampes no està directament relacionada amb els actors que interpreten Dalí. De sobte, en la mateixa seqüència, l'artista és interpretat per dos actors diferents, que es succeeixen

Daaaaaali!

França, 2023

Direcció: Quentin Dupieux

Guió: Quentin Dupieux

Intèrprets: Anaïs Demoustier, Gilles Lellouche, Édouard Baer, Jonathan Cohen

Durada: 79 min

Gènere: comèdia dramàtica

Idioma: francès

Subtítols: castellà

Data d'estrena:

25/10/2024

per un simple canvi de pla a través del muntatge. És la forma que té Dupieux de transmetre'ns que les mil i una cares de Dalí es podien alternar de forma pràcticament immediata dins de la seva quotidianitat.

El fil conductor de la pel·lícula, a partir del qual s'articulen aquestes estampes surrealistes desordenades de l'artista, és una entrevista que una periodista francesa -interpretada per Anaïs Demoustier- li vol realitzar. A partir dels encontres i desencontres entre els dos personatges, Dupieux ens capbussa en aquesta successió de moments, d'esboços, d'anècdotes protagonitzades per l'artista. En elles hi veiem el Dalí sorneguer, el Dalí genial, el Dalí obsessiu, el Dalí desquiciat, el Dalí perfeccionista a l'extrem, el Dalí maniàtic, el Dalí ego-cèntric, el Dalí patètic o el Dalí autocomplaent, entre d'altres. Són les mil-i-una cares de l'artista on es dibuixa en primer pla la confusió permanent entre persona i personatge, que és el que realment interessa Dupieux. I la constatació que és una figura incontrolable, impossible de capturar i domesticar en les convencions que el format cinematogràfic imposa. En certa forma, *Daaaaaali!* ens permet entendre per què un personatge tan controvertit com Salvador Dalí, contradictori per si mateix, no ha estat immortalitzat de manera definitiva pel cinema. No sabem si algun dia hi haurà algun director que contradigui Dupieux i ho aconsegueixi, però mentrestant, aquesta successió d'estampes surrealistes del director francès són una de les aproximacions més lliures, divertides i estimulants que s'han fet de la seva figura.

Paco Vilallonga

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona